

એરંડાનો ભાવ મજબૂત રહેવાની સંભાવના, સંગ્રહ કરી એપ્રિલ, ૨૦૨૧ પછી વેચાણ કરવા નિર્ણય કરી શકાય

ચાલું વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં ભારતમાં એરંડા ઉગાડતા પ્રદેશોમાં ચોમાસું ખૂબજ સાફ રહેલ, જેનાથી વધારે ઉપજ માટેની સંભાવના છે. જે કે ૨૦૧૯-૨૦માં લોકડાઉનને લીધે એરંડાની નિકાસ ધીમી રહેવાથી એરંડાના ભાવ નીચા રહેલ જેના લીધે આ વર્ષે વાવેતર ઘટીને ૮.૪૨ લાખ હેક્ટરમાં થયેલ છે, જે ગત વર્ષે ૧૦.૪૭ લાખ હેક્ટર જેટલું હતું. ઉપરાંત, સને ૨૦૧૯-૨૦માં દેશમાં ૧૮.૪૨ લાખ ટન જેટલા ઊંચા ઉત્પાદનને લીધે પણ ભાવ ઘટી ગયો છે. એરંડાનો ભાવ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૯ માં ગુજરાતની વિવિધ બજારોમાં મણાં રૂ. ૧૧૦૦ હતો, જે ઘટીને માર્ચ, ૨૦૨૦ માં મણાં રૂ. ૭૪૦ અને મે, ૨૦૨૦ માં રૂ. ૭૦૦ જેટલા થયેલ હતા. જે કે ત્યારબાદ નિકાસમાં વધારો થતા અને વાવેતર અને ઉત્પાદન (૧૭.૭૬ લાખ ટન, બીજે આગોતરો અંદાજ તા. ૨૪-૨-૨૦૨૧) માં ઘટાડો નોંધતા ભાવ ઘટીને નવેમ્બર, ૨૦૨૦ માં મણાં રૂ. ૮૦૦ જેટલા થયેલ. હાલમાં, ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૧માં એરંડાનાં ભાવ મણાં રૂ. ૮૭૦ જેટલા પ્રવર્તમાન છે. જે કાપણી સમયે થોડી વધ-ઘટ સાથે આ સ્તરે રિથર રહેવાની સંભાવના છે.

ગુજરાતમાં વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦માં એરંડાનું વાવેતર અંદાજે ૭.૩૭ લાખ હેક્ટર જેટલું થયેલ હતું, જે ઘટીને ચાલું વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં ૬.૩૮ લાખ હેક્ટર થયેલ છે, અને ઉત્પાદન ગયા વર્ષનાં ૧૪.૩૨ લાખ ટનની સરખમણીએ આ વર્ષે થોડું વધીને ૧૪.૬૯ લાખ ટન (બીજે આગોતરો અંદાજ તા. ૪-૧-૨૦૨૧) જેટલું થશે. ચાલું વર્ષે પાકની સ્થિતિ સારી હોવાથી ઉત્પાદન વધુ મળશે. રાજસ્થાન અને આંધ્રપ્રદેશમાં ગયા વર્ષ કરતા આ વર્ષે વાવેતરનો વિસ્તાર ઓછો હોવાનો અંદાજ છે, પરંતુ રાજસ્થાનમાં પણ પાકની સ્થિતિ સારી છે.

બિહારની થી એપ્રિલ, ૨૦૨૦ દરમિયાન કોવિડ -૧૯ રોગચાળાને લીધે ચીનમાં લોકડાઉન થવાથી એરંડાનાં તેલની નિકાસ ઘટીને ૫.૪૯ લાખ ટન થયેલ હતી, જે ૨૦૧૮-૧૯માં ૬.૧૯ લાખ ટન હતી. જેકે ચાલું વર્ષે એપ્રિલ થી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૦ સુધીમાં લગભગ ૫.૦૬ લાખ ટન એરંડા તેલની નિકાસ થયેલ છે અને માર્ચ, ૨૦૨૧ સુધીમાં તે આશરે ૬.૭૫ લાખ ટન થઈ શકે છે. એરંડાનાં તેલનાં વિવિધ ઉત્પાદનોની નિકાસ અને ઘરેલું વપરાશ લગભગ ૧.૫ લાખ ટન થવાની ધારણા છે. આ માટે આશરે ૧૯ લાખ ટન એરંડાનું પિલાણ કરવાની જરૂરીયાત રહેશે. જે દર્શાવે છે કે, ચાલું વર્ષનું ઉત્પાદન તેલની માંગ કરતા થોડું ઓછું રહેશે. જે કે, વેપારીઓ અને ખેડૂતો પાસે ગત વર્ષનો સંગ્રહિત જથ્થો લગભગ ૨.૫ લાખ ટન હોઈ શકે, જે ભાવ વધતા અટકાવનારૂ એક માત્ર પરિબલ છે.

એરંડાનું ઉત્પાદન અને બજારના અહેવાલોને ધ્યાનમાં લઈ, કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢની સંશોધન ટીમે પાટણ માર્કેટિંગ યાર્ડમાંનાં એરંડાનાં ઐતિહાસિક માસિક ભાવનું વિશ્લેષણ કરેલ છે. જે વિશ્લેષણ મુજબ એવું તારણ છે કે **માર્ચ થી એપ્રિલ, ૨૦૨૧ દરમિયાન એરંડાનાં ભાવ (કાપણી સમયે) મણાં રૂ. ૮૬૦ થી ૯૪૦ (કિવન્ટલ દીઠ રૂ. ૪૩૦૦ થી ૪૭૦૦) રહેવાની સંભાવના છે.** જેથી ખેડૂતભાઈઓ ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિની નોંધ લઈ પોતાની રીતે નિર્ણય કરી અનુકૂળતા મુજબ એરંડાનો સંગ્રહ કરી, એપ્રિલ, ૨૦૨૧ પછી વેચાણ કરવાનો નિર્ણય લઈ શકે છે. જે નિકાસની તકો જળવાઈ રહે તો ભવિષ્યમાં એરંડાનાં ભાવ થોડા વધવાની સંભાવના રહેલી છે.